

gospôdi, ki imajo osodo mesta v rokah, za nekoliko greben ter se jim pokaže, da so še tudi druge — ljudje, ki niso za to, da so le za podlago „špičastim“ petam oholih mestjanov.

Družba sv. Cirila in Metoda.

(Dalje.)

5. Vodstvo ne sme molčati o napadu Dunajskega dnevnika „Neue Freie Presse“ za našo družbo. Dne 23. januarija t. l. je objavila izviren dopis iz Gradca, v katerem je podtikala naši družbi, da je v zvezi s korifeji „slavjanskega dobrotvoriteljnega občestva“ v Peterburgu, da prejeme od njega novčne podpore, zloglasnih „rubljev“, da vodi propagando za slovansko liturgijo itd. — Kakor je bila napala „Ustredni Matice školsko“ ter se je spekla, ker je morala preklicati laž, — tako jo je staknila tudi pri naši družbi; vodstveni popravek, da so vse njene trditve neresnične, je objavila dne 19. februarja t. l. Na poziv, naj pové dokaze za svoje pisarjenje, naj naznani, kje so rublji. . . je še do danes odgovora dolžna. Misli si menda: Calumniare audacter, semper aliquid haeret. Naše lojalnosti si ne damo črniti od nikogar. Mi smo in ostanemo pošteni Slovenci in vsikdar zvesti Avstriji, kar je izrazil naš pesnik z znanim rekom: „Hrast se omaje in hrib zvestoba Slovencu ne gane“.

6. Nehvaležno bi bilo molčati danes o tistih rodoljubih, ki so uzorno pospeševali naše društvene svrhe, a jih je v teku leta pokosila nemila smrt. Ob sinji Adriji je preminil uzorni Sloven, stolni kanonik Mihael Debeljak, ki nam je še v tako blagem spominu od druge skupščine v Trstu, poseben prijatelj ondotnemu našemu zabavišču. Istemu otroškemu vrteu pobrala je neizprosna smrt njegovega vrlega nadzornika Lovro Žvaba, ki je v Dutovljah sklenil svoje življenje. Za probujo našega naroda ob obalih jadranskih je bil neumorno delaven. Krška podružnica obžaljuje zgubo svojega tajnika Ivana Jazbeca, uradnika v pok.; nakeljska (na Gorenjskem) svojega prvomestnika Antona Zarnika, zlatomašnika; tukajšnja blejska svojega podpredsednika, Stefana Gnjezdo, župnika v bližnji Bohinjski Beli, ki je umrl in počiva daleč od domovine v Karlovih Varih; škotljeloška svojega tajnika, Blaža Sokliča, ondotnega mestnega župnika. V Varaždinu je zatisnil oči profesor Jernej Francelj, kateri je iskreno ljubil svoj rod slovenski, ki je nedavno daroval naši družbi akcijo v vrednosti 60 gld., ljubil bratski narod hrvatski, med katerim je deloval. Tem in vsem drugim pokojnim članom naše družbe blag spomin in plačilo nebeško!

7. Ali ko se spominjamo mrtvih, molčati ne smemo tudi o živih rodoljubih, ki so dejajsko razodeli svojo posebno naklonjenost naši

družbi. Janko Žolgar izročil je kot načelnik Mariborskih abiturijentov lani 50 gld. kot čisti dohodek dijaške veselice v Žaleu, tem uzornonarodnem trgu. Slavna „Glasbena Matica“ darovala je za naše društvenike svojih prekrasnih skladb, „Slovenska Matica“ pa svojih izbornih knjig. Gg. c. kr. deželno-sodnijski svetnik Dragotin Pleško, župnik A. Žgur, J. Sancin, knjigovez J. Bonač, poslali so več stotin primernih knjig, ki smo jih razdelili ob jezikovnih mejah. G. notar Aleksander Hudovernik nabral je v Radovljici za družbo znatno svoto. Gospa Neureutherjeva je zopet poslala s Češkega po tržaški podružnici petdeset goldinarjev. Ob Einšpielerjevi slavnosti nabrali so Celovski rodoljubi 67 gld. Neimenovani bogoslovci poslali so družbi 29 gld., Mariborski so nas razveselili s svoto 100 gld. Ali ni to dober omen od teh idealno nadahajenih mladih mož? Neimenovan „rodoljub v slovenskih gorah“ daroval je za „knjižnico družbe sv. Cirila in Metoda“ 100 gld., morda s tiho željo, da bi se polagoma zbrala glavnica in zagotovilo izdajanje primernih spisov za mladino. Goriška čitalnica je nabrala za otroške vrtove 100 gld. Čitanje društvenih „Vestnikov“ in knjižic je navdušilo gorenjskega „fanta“ in posestnika tako, da je po g. Berniku poslal družbi obveznico 50 gld. Razna načelništva, kakor tržaško, šentpetersko v Ljubljani, goriško itd., so osnovala primerne zabave z lepimi dohodki. Naša dnevnika in sploh slovenski časniki so prijazni naši družbi. Vsem naštetim in nenaštetim dobrotnikom bodi iskrena vodstvena zahvala; mili Bog pa jim vzbudi obilo posnemalec!

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Izkušnje z ameriškimi trtami.

Veliko se govori in piše v naših dneh, kaj bode, ako ne preprečimo škode, ki jo povzročuje trsna uš in druge nezgode po naših gorcah. Najbolj se priporoča sedaj, naj se sadi ameriško trsje, češ, da ne more tega vkončati trsna uš, ter da ni druge pomoči zoper njo. Sedaj že imamo tudi nekaj izkušnje o njej in sicer na domačih tleh, na Bizeljskem in drugod. Čujmo tedaj, kaj piše g. R. Dolenc, vodja vinorejske šole v Grmu na Dolenjskem. On piše v „Novicah“ tako-le:

Dne 4. m. m. sem šel z deželnim in državnim poslancem, gospodom profesorjem Fr. Šukljetom v Bizelj na Stajarsko. Ta pot sva storila za-se, da se prepričava, kako škoda je trsna uš tam že povzročila, posebno pa še za to, da sva videla, kako tam zasajene nepožlahtnjene in požlahtnjene ameriške trte vspevajo.

Škoda, po trtni uši provzročena, je v pra-

vem pomenu besede strašanska. Po obsegu površja nekdanjih vinogradov okoli Bizelja sodeč, pridelovali so tam ob dobrih vinskih letinah gotovo po 10 do 12 sto veder vina, letos ne bode vsega pridelka skupaj 100 veder. In to škodo učinila je trсна uš v komaj 12 letih, odkar se je tam prikazala. Po nekdanjih, tako slovečih vinogradih bizeljskih raste danes kornuza, ajda, detelja ali pa čisto nič!

Gledé poskušenj z ameriškimi trtami pa je to-le poročati: V Bizelji samem nahaja se poleg velike državne ameriške trtnice in poleg velikega državnega ameriškega vinograda, v katerem pa le les (ključe, reznice) pridelujejo, še $\frac{1}{4}$ orala državnega ameriškega vinograda za poskušnjo.

Ta vinograd je v prav ugodni, jugovzhodni legi, toda na prav slabem, pustem, belem laporastem svetu, na katerem je tudi prej bil vinograd, a ga je trtna uš uničila. Vrste ameriških trt kakor: solonis, riparija, jorkmadejra, menjujejo se tako z vrstami požlahtnjenih ameriških trt, da sledijo za dvema vrstama nepožlahtnjenih ameriških trt vedno dve vrsti z domačimi sortami požlahtnjenih. Žlahtnili so na razne načine. Požlahtnili so namreč ameriške trte v trtnici ter požlahtnjene presadili v vinograd; požlahtnili so ključe, reznice v roki ter jih takoj v vinograd vsadili; požlahtnili so pogrobane mladike sosednih ameriških vrst.

Požlahtnjevali so ameriške trte tudi zeleče, in sicer majnika meseca. Po poslednjem načinu požlahtnili so posebno zagrobane ameriške trte. No, in kakšen je vinograd danes po šestih letih? Ameriške, čisto nič požlahtnjene trte rastejo tako bujno, kakor more le hmelj pod najboljšimi pogoji. Najčvrsteje raseta solonis in riparija, nekoliko slabotneje jorkmadejra. Takoj zraven teh ameriških trt zasajene požlahtnjene ameriške trte ne kažejo na nadzemljskem, torej evropskem delu niti približnje tako bujne rasti. Tega pa tudi nikakor ni zahtevati, kajti kaj početi s trtami take strašanske rasti, da jim niti koli, kakoršnje za hmelj uporabljajo, skoraj že ne zadostujejo?

Požlahtnjene ameriške trte so v rasti popolnoma take, kakoršnjih smo bili vajeni v prejšnjih časih, ko trtne uši nismo še poznali, po novih, brez vsega gnoja na pustem svetu zasajenih vinogradih videti. Da bi poginile, zato so prekrepke, za čvrsto rast in rod pa preslabotne. Le tam, koder je svet nekoliko boljši, kar se spozna takoj po črnkasti barvi, so trte v Bizelji čvrstejše, rodijo dobro, stare so pa vže 6 let. Istinito bujno rastejo in močno rodijo le lansko leto zelene požlahtnjene grobnice, katere so pa še v zvezi z maternimi rastlinami pod zemljo. (Dalje prih.)

Sejmovi. Dne 12. oktobra v Poličanah (za svinje). Dne 14. oktobra v Brezji pri Mariboru

in v Gomilicah. Dne 15. oktobra v Ločah, v Račah, pri sv. Križi tik Slatine, v Št. Lenartu pri Slov. Gradci in na Planini. Dne 16. okt. v Imenem. Dne 17. oktobra pri sv. Emi pri Podčetrtku in na Bregu v Ptujih. Dne 18. okt. pri sv. 3 Kraljih v slov. gor., v Vojniku, v Pod-sredi, pri sv. Marku nad Laškim trgom, v Mozirji in v Trbovljah.

Dopisi.

Od Sotle. (O kr. zastop.) Človeška osoda je že tako uravnana, da se nam konča eno delo v tem pa nas čaka že rado dvoje drugih. To velja ravno za nas, ki živimo okoli Brezic. Letos bomo namreč končali občinske volitve, za prihodnje leto pa nas čaka že dvoje volitev, to je: volitev za deželni zbor in za okrajni zastop. Zelo važno je pač obojno za nas, vendar danes še le bolj mislim na naš okrajni zastop. Okrajni zastop je pomenljiv za nas davkoplačilce, ker se nam težka butara naklada v njem, posebno zdaj, ko so nas žlahtne gorice zapustile, od katerih je bil ubogi kmet imel še vselej največje upanje. Kakor je pa zdajšnji naš okr. zastop, moram reči, da je prav žalosten, kajti v njem so večinoma sami naši nasprotniki ter bi radi vse, kar je narodnega, v eni žlici vode potopili; ali gotovo, kar drugim želijo, to se bo njim prej ali slej zgodilo ter jim bode zvonec nemško žalostinko zapel. Mnogo trdnjav nemškutarških je že palo, pa še se bo tudi gotovo ta mala trdnjavica porušila, preden bo dvajsto stoletje nastopilo, to pa takrat, ako ne bomo rok križem držali. — Kako pa to mora biti, da je ravno okr. zastop v Brezicah nemški? To je tako: Mestni gospodje si na vso moč prizadevajo ob času volitve, vsakega sredstva se poslužijo, samo, da do zmage pridejo, v velikem posestvu si vsa pooblastila pridobijo, kolikor je mogoče, in naš „Jaka“ že ima listke napisane, koga da naj volijo. V skupini kmečkih občin gredó okoli, kakor besni, tam se poslužijo tistih nemškutarških županov, župani že prej skrbijo, da se taki volilni možje izberejo, ki potem v nemški rog zatrobijo, potem pa še jih „Jaka“ plaši: Le volite take, katere vam priporočamo, če hočete, da boste vozili šuto na cesto, in Bog vé, kaj vse obečajo. Tako se je izvolil, pač se vé, da čisto po njih kopitu, zastop. Tako je nastal sedanji zastop. Za načelnika mu je Lah, tajnik pa je „Jaka“ in tema dvema ni dosti mar za ceste, rajši „podobice“ premetavata in po Slovencih vdrihata in ako katera slovenska uloga pride pred nju, tedaj se ne sme rešiti; to bi bil smrten greh.

(Konec prih.)

Iz Očeslavec. (Ščavniško sadjarsko društvo. Najcenejša škropilnica za